

Черничко Т.В.доктор економічних наук,
професор кафедри економіки та фінансів,
Мукачівський державний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0498-9130>**Гладинець Н.Ю.**кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та фінансів,
Мукачівський державний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7885-9830>**Chernychko Tatiana, Hladynets Nataliia**
Mukachevo State University

ІНСТРУМЕНТИ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

MONETARY POLICY INSTRUMENTS DURING WAR AND IN THE POST-WAR PERIOD

У статті проаналізовано трансформацію монетарної політики України в умовах війни та її адаптацію до повоєнного відновлення. Визначено етапи еволюції політики Національного банку України у 2022–2025 рр., зокрема кризову стабілізацію, адаптаційну стабільність і поступову нормалізацію. Оцінено ефективність застосованих інструментів – фіксованого валютного курсу, облікової ставки, операцій з ліквідністю, рефінансування банків, норм обов'язкових резервів та облігацій внутрішньої державної позики. Доведено, що гнучке поєднання цих інструментів забезпечило макрофінансову стійкість і запобігло колапсу банківської системи. У повоєнний період обґрунтовано напрями модернізації монетарної політики: повернення до режиму інфляційного таргетування, перехід до керовано-гнучкого курсу, підвищення ефективності монетарної трансмісії, розвиток фінансового ринку, цифровізація та посилення комунікаційної політики для забезпечення стійкого економічного зростання.

Ключові слова: монетарна політика, Національний банк України, війна, інструменти регулювання, валютний курс, інфляційне таргетування, повоєнне відновлення.

The article analyzes the transformation of monetary policy instruments during wartime and their adaptation to the post-war recovery in Ukraine. It explores how the National Bank of Ukraine (NBU) adjusted its monetary framework under the challenges of the full-scale Russian invasion, focusing on maintaining macro-financial stability, ensuring liquidity, and sustaining public confidence in the national currency. The study identifies the main policy tools applied by the NBU in 2022–2025 – the fixed exchange rate, discount rate regulation, refinancing operations, and liquidity management – and assesses their effectiveness in stabilizing financial markets during crisis conditions. The first stage of the NBU's response (2022) is defined as "crisis stabilization", marked by fixing the exchange rate, raising the key policy rate to 25%, restricting capital flows, and temporarily financing the state budget to prevent financial collapse. The next phase (2023–early 2024), referred to as "adaptive stability," included stricter liquidity control, higher reserve requirements, issuance of deposit certificates, and accumulation of international reserves, resulting in a decline in inflation to 5.1% and recovery of banking confidence. In the final phase (late 2024–2025), the NBU began a gradual normalization – reducing the discount rate to 13–15%, easing monetary conditions, and cautiously transitioning to a managed flexible exchange rate while stimulating lending to support economic recovery. The analysis demonstrates that the effectiveness of wartime monetary policy depended on the complementarity of instruments. A fixed exchange rate and a high policy rate ensured short-term stability, while adjusted reserve requirements and the expansion of the domestic government bond market strengthened long-term monetary transmission. In the post-war period, the modernization of monetary policy aims to shift from a stabilization-oriented framework to a

model that promotes investment and economic growth. The main priorities include restoring inflation targeting (5% goal), introducing a managed flexible exchange rate, improving monetary transmission, developing domestic financial markets, implementing targeted refinancing for reconstruction, and advancing digitalization through the e-hryvnia and data analytics. Strengthening communication and maintaining the institutional independence of the NBU are highlighted as prerequisites for stable recovery and integration into European and global financial systems.

Keywords: monetary policy, war, National Bank of Ukraine, discount rate, exchange rate, financial stability, post-war recovery, inflation targeting.

Постановка проблеми. Монетарна політика є ключовим елементом системи державного регулювання економіки, покликаним забезпечити макроекономічну стабільність і передбачуваність фінансових процесів. В умовах війни її ефективність суттєво знижується через розрив ланцюгів постачання, руйнування виробничих потужностей, зниження інвестиційної активності та підвищення ризиків для банківського сектору. Війна призводить до переформування пріоритетів центрального банку: замість класичних завдань підтримки цінової стабільності акцент зміщується на збереження ліквідності фінансової системи та стабільність валютного курсу.

Водночас, у повоєнний період актуалізується необхідність розроблення нових підходів до грошово-кредитної політики, спрямованих на відновлення економічного потенціалу, стимулювання інвестицій і повернення довіри до фінансових інститутів. Саме пошук ефективних інструментів монетарного впливу в період переходу від кризи до зростання становить основну наукову проблему цього дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання адаптації монетарної політики до кризових умов розглядаються у працях вітчизняних і зарубіжних учених. Серед них варто виділити наукові доробки Заїчко І., Заволоки Ю. та Майданюк С. [1], які досліджують механізми та ефективність монетарної політики у періоди глобальних фінансових криз і воєнних викликів, наголошуючи, що стійкість економіки у періоди глобальних і внутрішніх криз можлива лише за умови поєднання жорсткої фінансової дисципліни з адаптивною, інноваційною монетарною політикою, що одночасно стримує інфляцію та стимулює розвиток. Хмеловський Т. Г., Решетняк Н. Б. та Тимченко І. Є. [2] досліджують еволюцію підходів до грошово-кредитного регулювання, починаючи з 1990-х років і до сучасності, зокрема перехід до режиму інфляційного таргетування та гнучкого валютного курсу. Оцінюючи ефективність монетарної політики НБУ у період воєнного стану та аналізуючи її вплив на ключові макроекономічні показники – інфляцію, валютний курс, ліквідність банків і темпи економічного зростання, науковці наголошують, що післявоєнне відновлення України потребує

оновленої моделі монетарного регулювання – із ширшим набором інструментів, підтримкою кредитування, контролем за борговими ризиками та розвитком внутрішнього фінансового ринку.

М. Яріш [3] досліджуючи макроекономічні ризики для банківського сектору України в умовах війни, доводить необхідність застосування антикризової грошово-кредитної стратегії, орієнтованої на збереження ліквідності банків і стимулювання довгострокових інвестицій. На думку автора, в умовах воєнного стану грошово-кредитна політика повинна еволюціонувати від суто стабілізаційної до антикризової й стимулюючої, де центральне місце займає цільове рефінансування банків як механізм відновлення інвестиційної активності та підвищення економічної стійкості держави. Я. Гончарук, В. Лещук та А. Урбанович [4] аналізують ризики грошово-кредитної політики в умовах макроекономічної турбулентності та доводять, що стабільність української економіки в умовах воєнних і глобальних криз залежить від переходу до гнучкої, аналітично обґрунтованої монетарної політики, яка поєднує цифрові технології, моделювання ризиків і координацію з фіскальною політикою. Монетарна політика майбутнього, на їхню думку, має бути адаптивною, технологічно підсиленою та стратегічно узгодженою для мінімізації ризиків і підтримки економічної стійкості України.

У контексті міжнародного досвіду, варто звернути увагу на дослідження Хохич Д. Г. [5], який аналізує стратегію центрального банку Ізраїлю під час збройних конфліктів. Гетманенко О. О. [6] досліджує комплексний вплив війни на світову економіку – від макрофінансових показників до гуманітарних наслідків – і наполягає, що сучасна глобальна економічна система потребує глибокої перебудови, яка передбачає: посилення державного регулювання, реформу міжнародних фінансових інституцій, створення стійкої, справедливої та безпечної економічної моделі постконфліктного світу. Л. Штефан [7] досліджує, як центральні банки світу адаптували монетарну політику під час війни, і наполягає, що Україні необхідно розробити власну гнучку, адаптивну модель грошово-кредитної політики, яка

поєднує контроль за цінами з підтримкою економічної активності, базується на фіксованому або стабільному валютному курсі під час війни, а також орієнтована не лише на стримування інфляції, а й на мобілізацію ресурсів для економічного зростання та повоєнного відновлення.

Разом з тим, залишаються недостатньо дослідженими питання формування системного підходу до управління інфляційними очікуваннями в умовах війни, балансування між валютною стабільністю та грошовою емісією, а також розроблення концепції поступового переходу від режиму монетарного контролю до режиму інфляційного таргетування у період повоєнного відновлення.

Метою статті є узагальнення теоретичних і практичних аспектів функціонування інструментів монетарної політики в умовах війни та визначення напрямів їх модернізації у повоєнний період.

Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання: дослідити трансформацію цілей монетарної політики під впливом війни; охарактеризувати основні інструменти грошово-кредитного регулювання в умовах воєнної економіки; проаналізувати особливості дій Національного

банку України у 2022–2025 рр.; визначити стратегічні орієнтири монетарної політики у повоєнному періоді.

Виклад основного матеріалу дослідження. Воєнна агресія проти України стала каталізатором безпрецедентних змін у фінансовій системі.

Монетарна політика НБУ у 2022–2025 рр. відзначалася багатофазною трансформацією, зумовленою екстраординарними умовами воєнного стану. У відповідь на безпрецедентний шок центральний банк обрав стратегію поступової еволюції – від жорстких стабілізаційних заходів до контрольованої гнучкості.

Упродовж цього періоду можна виокремити три ключові етапи монетарної політики (див. таблицю 1):

1. Кризова стабілізація (2022 р.) – екстрене реагування на воєнний шок.

2. Адаптаційна стабільність (2023 – початок 2024 рр.) – контроль інфляції, валютного курсу та ліквідності.

3. Поступова нормалізація (кінець 2024 – 2025 рр.) – повернення до режиму інфляційного таргетування та економічного стимулювання.

У перші місяці війни Національний банк України (НБУ) був змушений перейти до жорсткого

Таблиця 1

Етапи монетарної політики у 2022–2025 рр.

Етап / Період	Характеристика періоду	Ключові дії НБУ
1. Кризова стабілізація (лютий–грудень 2022 р.)	Реакція на повномасштабне вторгнення; мета – запобігти паніці та колапсу фінансової системи	Фіксація офіційного курсу на рівні 29,25 грн/дол. (з липня 2022 р. – 36,5686 грн/дол.) Запровадження жорстких валютних обмежень і контролю руху капіталу Тимчасове монетарне фінансування бюджету (вкуп військових ОВДП) Підвищення облікової ставки з 10 % до 25 % Розширення програм рефінансування банків Посилена комунікаційна політика НБУ
2. Адаптаційна стабільність (2023–I півр. 2024 рр.)	Перехід від екстреної до контрольованої монетарної політики; управління інфляцією та резервами	Збереження облікової ставки 25 % до 2024 р. Разове коригування курсу гривні Підвищення норм обов'язкових резервів Впровадження депозитних сертифікатів терміном 3 міс. Відмова від емісійного фінансування бюджету Розвиток ринку ОВДП та залучення населення Накопичення міжнародних резервів (46,7 млрд дол. на поч. 2024 р.)
3. Поступова нормалізація та перехід до відновлення (II півр. 2024–2025 рр.)	Початок відновлювальної монетарної політики; пом'якшення обмежень і підтримка економічного зростання	Зниження облікової ставки (до 13–15,5 %) Перехід до керованої гнучкості обмінного курсу Посилення кредитної активності банків Розвиток внутрішнього боргового ринку (зростання ОВДП на 70 %) Координація монетарної та фіскальної політики Відновлення режиму інфляційного таргетування Зміцнення комунікаційної довіри до НБУ

Джерело: узагальнено за [8–13]

адміністративного режиму контролю за валютним ринком і банківськими операціями, аби запобігти панічним очікуванням та масовому відпливу капіталу. Зокрема, після початку повномасштабної війни Національний банк України оперативно запровадив режим фіксованого валютного курсу, зафіксувавши офіційне співвідношення гривні до долара США на рівні 29,25 грн за 1 дол. США. Таке рішення мало на меті стабілізувати ситуацію на валютному ринку та мінімізувати ризики панічних настроїв серед населення й суб'єктів господарювання. Одночасно регулятор увів низку адміністративних обмежень щодо валютних операцій і перетину капіталу через кордон, що дало змогу утримати обсяг міжнародних резервів на прийнятному рівні [8].

Одним із ключових інструментів монетарного регулювання стала облікова ставка, яку НБУ у червні 2022 р. підвищив до 25% [9], що дозволило підтримати внутрішній фінансовий ринок, стимулюючи збереження коштів у національній валюті та підвищуючи привабливість гривневих активів. Водночас регулятор забезпечував ліквідність банківської системи через рефінансування та операції з депозитними сертифікатами, що допомогло уникнути банківської кризи. Згодом, у міру зниження ризиків, у 2024 р. ставка була поступово знижена до 13%, що засвідчило початок перехідного етапу до політики стимулювання економічної активності [10].

У сфері валютної політики в умовах воєнного стану центральний банк застосував фіксацію офіційного курсу гривні до долара США (з липня 2022 р.), що дозволило уникнути різких коливань і зберегти довіру до національної валюти [11]. Проте тривала фіксація створює ризики накопичення дисбалансів і тиску на золотовалютні резерви, тому у повоєнний період необхідний поступовий перехід до контрольованої гнучкості обмінного курсу [6].

Другим важливим інструментом стали операції з підтримання ліквідності банків. НБУ активно використовував довгострокові кредити рефінансування, надаючи можливість банкам підтримувати кредитування критичних секторів – оборонної промисловості, енергетики, аграрного виробництва. Поступово Національний банк почав модифікувати інструменти монетарної політики: змінено порядок розрахунку обов'язкових резервів, запроваджено довгострокові депозитні сертифікати під облікову ставку, що стимулювало банки активніше залучати строкові кошти населення. Це сприяло зростанню заощаджень у гривні, розвитку внутрішнього ринку запозичень та зниженню інфляційного тиску.

Паралельно відбувалася поступова стабілізація валютного ринку. Під впливом дій НБУ, міжнародної підтримки та відновлення експорту

вдалося скоротити різницю між офіційним і готівковим курсом, а також стабілізувати курсові очікування бізнесу і громадян. У 2023 році інфляція в Україні знизилася до 5,1% річних – майже в межах цільового діапазону, що свідчить про ефективність проведеної політики [12].

У 2024–2025 роках, коли макрофінансова ситуація поступово покращилася, НБУ почав переходити до пом'якшення монетарної політики. Це включало поступове зниження облікової ставки, підтримку розвитку кредитування, а також перехід до керованої гнучкості валютного курсу. Такий підхід дозволив уникнути накопичення макроекономічних дисбалансів, одночасно забезпечуючи більшу адаптивність ринку до зовнішніх змін.

Важливою складовою воєнної монетарної політики стала прозорість та ефективна комунікація НБУ з громадськістю. Регулятор системно інформував про свої рішення, публікував прогнози інфляції, звіти та аналітичні огляди. Це підвищило довіру до дій центрального банку – рівень суспільної підтримки НБУ, за даними Центру Разумкова, у 2024 році вперше став позитивним [13].

Монетарна політика в умовах війни набула кризового, але водночас стратегічного характеру. Національний банк України змушений був адаптувати класичні інструменти грошово-кредитного регулювання до реалій воєнної економіки, поєднуючи функції стабілізації фінансової системи, стримування інфляції та забезпечення ліквідності банківського сектору.

Зміни у структурі монетарних інструментів були зумовлені необхідністю швидкого реагування на зовнішні шоки, руйнування фінансової інфраструктури, зростання інфляційного тиску та дефіциту державного бюджету. У таких умовах ефективність політики визначалася не лише рівнем макроекономічних показників, а й здатністю центрального банку зберігати довіру до національної валюти, підтримувати стабільність банківської системи та забезпечувати передбачуваність грошово-кредитних рішень.

У таблиці 2 наведено основні інструменти, які Національний банк України використовував у період повномасштабної війни, їхні цілі, результати застосування та потенційні ризики.

Проведений аналіз демонструє, що ефективність монетарної політики у період війни визначається системністю та взаємодоповнюваністю інструментів. Найбільш дієвими у короткостроковій перспективі виявилися фіксований валютний курс і підвищення облікової ставки, які забезпечили контроль інфляційних очікувань і стабільність гривні. Водночас у середньостроковому вимірі вагоме значення мало підвищення норм обов'язкових резервів, яке дало змогу посилити

Оцінка ефективності інструментів монетарної політики під час війни

Інструмент	Мета	Результат	Ризики / Обмеження
Фіксований курс гривні	Стабілізація валютного ринку та очікувань	Уникнення паніки, збереження довіри до гривні, контроль інфляції у перші місяці війни	Втрата гнучкості валютного ринку, накопичення дисбалансів, тиск на резерви
Облікова ставка 25%	Стимування інфляції та підтримка привабливості гривневих активів	Збереження заощаджень у національній валюті, зниження тиску на валютний ринок	Уповільнення кредитування реального сектору, зростання вартості запозичень
Валютні обмеження	Захист міжнародних резервів і стабільність курсу	Запобігання відтоку капіталу, підтримка зовнішньої ліквідності	Обмеження для бізнесу та імпортерів, тінізація частини валютних операцій
Рефінансування банків	Підтримання ліквідності банківської системи	Безперебійне функціонування фінансового сектору, уникнення масових неплатоспроможностей	Підвищення ризику надлишкової ліквідності та інфляційного тиску
Залучення ОВДП	Забезпечення фінансування державного бюджету без емісії	Зменшення обсягів монетарного фінансування, розвиток внутрішнього боргового ринку	Зростання державного боргу, можливе витіснення приватних інвестицій
Норма обов'язкових резервів	Вилучення надлишкової ліквідності та посилення впливу облікової ставки на банківський сектор	Зростання привабливості строкових депозитів у гривні, зниження ризику інфляційного тиску, посилення монетарної трансмісії	Зменшення обсягів ресурсів, доступних для кредитування, потенційне зниження гнучкості банків

Джерело: узагальнено за [8–13]

монетарну трансмісію та стимулювати населення до формування строкових депозитів.

У 2022–2025 рр. монетарна політика НБУ пройшла три логічно послідовні фази, які засвідчили її гнучкість, професіоналізм і здатність адаптуватися до воєнної економіки. На першому етапі центральний банк виконав стабілізаційну функцію – за рахунок фіксації курсу, підвищення облікової ставки та контролю ліквідності вдалося уникнути колапсу банківської системи. На другому етапі пріоритетом стала адаптація фінансових ринків: зміна структури резервів, посилення процентної політики та розвиток внутрішніх механізмів запозичення сприяли зниженню інфляції й відновленню довіри до гривні.

На третьому етапі розпочалося поступове пом'якшення монетарних умов, спрямоване на підтримку економічного зростання, повернення до гнучкого валютного курсу та режиму інфляційного таргетування.

Таким чином, досвід 2022–2025 рр. демонструє, що ефективність монетарної політики в кризових умовах визначається здатністю центрального банку балансувати між стабілізацією

та стимулюванням, забезпечуючи безперервність фінансових процесів навіть у період масштабних воєнних викликів.

Отже, монетарна політика НБУ в період війни стала прикладом ефективного антикризового управління, яке забезпечило баланс між макроекономічною стабільністю та необхідністю підтримки економічної стійкості держави.

У повоєнний період монетарна політика Національного банку України набуватиме стратегічного значення як один із ключових інструментів економічної стабілізації та відновлення. Її модернізація передбачатиме забезпечення макроекономічної рівноваги, відновлення довіри до гривні, зниження інфляційного тиску та створення умов для довгострокового економічного зростання.

Перший напрям модернізації потребуватиме повернення до режиму інфляційного таргетування, який передбачає підтримання стабільного рівня інфляції на рівні близько 5 %. Це дозволить зберегти купівельну спроможність населення, забезпечити передбачуваність ділового середовища й зміцнити довіру до національної валюти. У цьому контексті облікова ставка знову має стати

основним інструментом монетарної політики, за допомогою якого центральний банк впливає на кредитну активність і заощадження населення.

Другим важливим напрямом має стати перехід до керовано-гнучкого валютного курсу. Під час війни фіксація курсу гривні допомогла стабілізувати ринок, однак у післявоєнний період така політика обмежує гнучкість економіки. Тому НБУ має поступово переходити до контрольованої курсової динаміки, розширюючи діапазон допустимих коливань і зменшуючи адміністративні валютні обмеження. Це створить передумови для поступової лібералізації руху капіталу та інтеграції у міжнародні фінансові ринки.

Наступним етапом модернізації має стати підвищення ефективності монетарної трансмісії – тобто зміцнення зв'язку між рішеннями НБУ щодо облікової ставки та поведінкою комерційних банків. Для цього необхідно оптимізувати механізм обов'язкових резервів, зменшити надлишкову ліквідність у банківській системі та розвивати міжбанківський ринок. Такий підхід посилить вплив монетарних рішень на інфляційні процеси та кредитну динаміку.

Важливою складовою модернізації є розвиток внутрішнього фінансового ринку. НБУ повинен стимулювати розширення внутрішніх джерел фінансування, зокрема через залучення громадян і бізнесу до купівлі облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП). Крім того, важливо створити передумови для розвитку ринку корпоративних облігацій і сек'юритизації активів, що сприятиме залученню інвестицій у національну економіку та підвищенню її фінансової стійкості.

Суттєвим напрямом є цільове кредитування та стимулювання інвестицій, особливо в секторах, важливих для економічного відновлення – будівництві, інфраструктурі, енергетиці та переробній промисловості. Для цього доцільно запровадити механізми цільового рефінансування банків для підтримки проєктів малого і середнього бізнесу, що мають мультиплікативний ефект для економіки.

Одним із нових аспектів модернізованої політики є цифровізація монетарних процесів. Національний банк продовжує роботу над впровадженням електронної гривні (e-hryvnia), яка має стати сучасним платіжним інструментом та елементом фінансової безпеки. Паралельно розвиваються аналітичні цифрові системи для прогнозування інфляції, управління резервами та моніторингу ризиків у реальному часі. Використання технологій Big Data та штучного інтелекту підвищить точність аналітики й оперативність рішень центрального банку.

Не менш значущим напрямом є посилення ролі комунікаційної політики НБУ. В умовах післявоєнного відновлення довіри до центрального

банку є основою ефективності монетарної політики. Тому особливу увагу важливо і надалі приділяти прозорості, регулярному оприлюдненню макроекономічних прогнозів, публічним поясненням монетарних рішень і системній взаємодії з фінансовими ринками та громадськістю. Така відкритість знижуватиме рівень невизначеності, стабілізує очікування бізнесу та домогосподарств, а отже, підвищить результативність усієї грошово-кредитної політики.

Досвід повоєнних економік (Польща, Хорватія) засвідчує, що ефективна монетарна політика у фазі реконструкції повинна поєднувати антиінфляційний контроль із підтримкою кредитної активності та сприяти інтеграції у міжнародні фінансові ринки [7].

Відновлення банківського кредитування повинно супроводжуватися створенням гарантійних інструментів для кредитування відбудови, у співпраці з міжнародними фінансовими організаціями. Це дасть змогу мобілізувати приватний капітал на відновлення житла, енергетичних потужностей, малого бізнесу.

Отже, модернізація монетарної політики НБУ у повоєнний період є багатовекторним процесом, спрямованим на перехід від антикризової до інноваційно-стимулюючої моделі управління економікою. Її реалізація має забезпечити довгострокову фінансову стійкість, підтримати інвестиційну активність і сприяти поступовій інтеграції України до європейського економічного простору.

Висновки. У ході дослідження встановлено, що ефективність монетарної політики у період війни визначається здатністю центрального банку оперативно реагувати на зовнішні шоки, підтримуючи макрофінансову стабільність. У післявоєнний період акценти зміщуються на створення сприятливого монетарного середовища для інвестицій і відновлення довіри до фінансової системи. Для України важливо зберегти інституційну незалежність НБУ, що є основою довіри до грошово-кредитної політики. Монетарна політика має поступово повернутися до режиму інфляційного таргетування, водночас застосовуючи адаптивні механізми реагування на зовнішні шоки. Таким чином, монетарна політика у післявоєнній Україні має перейти від функції «утримання стабільності» до функції мотивування економічного зростання, що передбачає синергію дій із фіскальною та структурною політикою держави.

Основні напрями подальших досліджень пов'язані з розробленням моделей прогнозування впливу монетарних інструментів на відновлення ВВП, а також оцінкою ефективності інтеграції України у глобальні фінансові ринки у контексті післявоєнної стратегії розвитку.

Список використаних джерел:

1. Заїчко І., Заволока Ю., Майданюк С. Монетарна політика в умовах глобальних фінансових криз. *Соціальний розвиток: економічні та правові питання*. 2025. № 5. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.5.02>
2. Хмеловський Т. Г., Решетняк Н. Б., Тимченко І. Є. Роль монетарної політики Національного банку України в забезпеченні макроекономічної стабільності в Україні. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 10. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15298013>
3. Яріш М. Макроекономічні ризики інвестиційної діяльності банківського сектору України в умовах воєнного стану та антикризова стратегія грошово-кредитної політики. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2024. № 1–2. С. 105–114. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2024.01-02.105>
4. Гончарук Я. М., Лещук В., Урбанович А. Оцінка ризиків грошово-кредитної політики в умовах макроекономічної турбулентності. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 22. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17035980>
5. Хохич Д. Г. Монетарна політика Ізраїлю в умовах воєнного стану. *Фінанси України*. 2024. № 2. С. 26–43.
6. Гетманенко О. О. Економіка війни: вплив сучасних військових конфліктів на глобальну економічну стабільність. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. Т. 4 (286). С. 90–101. DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2025-1-286-90-101>
7. Штефан Л. Закордонний досвід проведення монетарної політики центробанків під час війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-69>
8. Лепушинський В. Монетарна політика НБУ в умовах воєнного стану. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Lepushynskyy_pr_22.12.2023.pdf?utm_source
9. Національний банк України підвищив облікову ставку до 25 %. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-ukrayini-pidvischiv-oblikovu-stavku-do-25>
10. Національний банк України знизив облікову ставку до 13 %. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-ukrayini-zniziv-oblikovu-stavku-do-13-18848>
11. Лепушинський В. Роль монетарної політики під час війни та в післявоєнному відновленні. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Volodymyr_Lepushynskiy_Role_monetary_policy_in_wartime_and_post-war_recovery_pr_2023-05-12.pdf?v=4
12. Лепушинський В. Монетарна політика НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Monetary_Policy_of_NBU_pr-20-05-2025.pdf
13. Фінансовий клуб. Національному банку довіряє лише 52 % українців. URL: <https://finclub.net/news/natsionalnomu-banku-doviriaie-lyshe-52protsent-ukrainsiv.html>

References:

1. Zaichko I., Zavołoka Yu. & Maidaniuk S. (2025). Monetary policy under global financial crises [Monetary policy under global financial crises]. *Sotsialnyi rozvytok: ekonomichni ta pravovi pytannia*, no. 5. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.5.02> (in Ukrainian)
2. Khmielovskiy T. H., Reshetniak N. B. & Tymchenko I. Ye. (2025). Rol monetarnoi polityky Natsionalnoho banku Ukrainy v zabezpechenni makroekonomichnoi stabilnosti v Ukraini [The role of the monetary policy of the National Bank of Ukraine in ensuring macroeconomic stability in Ukraine]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*, no. 10. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15298013> (in Ukrainian)
3. Yarish M. (2024). Makroekonomichni ryzyky investytsiinoi diialnosti bankivskoho sektoru Ukrainy v umovakh voiennoho stanu ta antykryzova stratehiia hroshovo-kredytnoi polityky [Macroeconomic risks of the investment activity of the banking sector of Ukraine under martial law and the anti-crisis monetary policy strategy]. *Instytut bukhhalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii*, vol. 0, is. 1–2, pp. 105–114. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2024.01-02.105> (in Ukrainian)
4. Honcharuk Ya. M., Leshchuk V. & Urbanovych A. (2025). Otsinka ryzykiv hroshovo-kredytnoi polityky v umovakh makroekonomichnoi turbulentsnosti [Assessment of monetary policy risks in the conditions of macroeconomic turbulence]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*, no. 22. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17035980> (in Ukrainian)
5. Khokhych D. H. (2024). Monetarna polityka Izraillu v umovakh voiennoho stanu [Monetary policy of Israel under martial law]. *Finansy Ukrainy*, no. 2, pp. 26–43. (in Ukrainian)
6. Hetmanenko O. O. (2025). Ekonomika viiny: vplyv suchasnykh viiskovykh konfliktiv na hlobalnu ekonomichnu stabilnist [Economy of war: The impact of modern military conflicts on global economic stability]. *Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 4, is. 286, pp. 90–101. DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2025-1-286-90-101> (in Ukrainian)
7. Shtefan L. (2023). Zakordonnyi dosvid provedennia monetarnoi polityky tsentrobankiv pid chas viiny [Foreign experience of central banks' monetary policy during war]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-69> (in Ukrainian)

8. Lepushynskiy V. (2023). Monetarna polityka NBU v umovakh voiennoho stanu [Monetary policy of the NBU under martial law]. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Lepushynskyy_pr_22.12.2023.pdf?utm_source (in Ukrainian)
9. National Bank of Ukraine. (2022). Natsionalnyi bank Ukrainy pidvyshchyv oblikovu stavku do 25% [The National Bank of Ukraine raised the key policy rate to 25%]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-ukrayini-pidvischiv-oblikovu-stavku-to-25> (in Ukrainian)
10. National Bank of Ukraine. (2025). Natsionalnyi bank Ukrainy znizhyv oblikovu stavku do 13% [The National Bank of Ukraine reduced the key policy rate to 13%]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-ukrayini-zniziv-oblikovu-stavku-do-13-18848> (in Ukrainian)
11. Lepushynskiy V. (2023). Rol monetarnoi polityky pid chas viiny ta v pisliavoiennomu vidnovlenni [The role of monetary policy during the war and post-war recovery]. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Volodymyr_Lepushynskiy_Role_monetary_policy_in_wartime_and_post-war_recovery_pr_2023-05-12.pdf?v=4 (in Ukrainian)
12. Lepushynskiy V. (2025). Monetarna polityka NBU [Monetary policy of the NBU]. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Monetary_Policy_of_NBU_pr-20-05-2025.pdf (in Ukrainian)
13. Finansovyi klub. (2024). Natsionalnomu banku doviriaie lyshe 52% ukraintsiv [Only 52% of Ukrainians trust the National Bank]. Available at: <https://finclub.net/news/natsionalnomu-banku-doviriaie-lyshe-52protsent-ukraintsiv.html> (in Ukrainian)

Стаття надійшла: 21.10.2025

Стаття прийнята: 03.11.2025

Стаття опублікована: 21.11.2025